

Skuteczność zabezpieczeń rzeczowych na składnikach majątkowych sfinansowanych ze środków unijnych

Oceniając skuteczność zabezpieczeń wierzytelności, nie można ograniczać się jedynie do analizy przepisów materialnoprawnych. Konieczne jest również uwzględnienie przepisów proceduralnych, które normują zasady egzekucji z majątku zabezpieczyciela. Dobitym potwierdzeniem tej zależności jest kwestia problematycznej skuteczności zabezpieczeń rzeczowych (zwłaszcza zastawniczych) na składnikach majątkowych sfinansowanych ze środków unijnych.

TOMASZ CZECH

Przystąpienie do Unii Europejskiej dało Polsce ogromne szanse rozwoju. Od ponad dziesięciu lat do naszego kraju napływają z funduszy europejskich kwoty liczone w miliardach euro. Z pomocy unijnej korzystają m.in. jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy oraz podmioty trzeciego sektora (np. fundacje).

Wykorzystywanie środków europejskich podlega skomplikowanym regulacjom prawnym na poziomie unijnym¹ oraz krajowym². Podstawę prawną uzyskania takich środków przez beneficjentów z reguły stanowi umowa o dofinansowanie³ (rzadziej – szczególna decyzja organu Unii

¹ W szczególności zob. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 17.12.2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE nr L 347/320 z 20.12.2013 r.), dalej: „rozp. 1303/2013”.

² Zob. zwłaszcza przepisy ustawy z 6.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1649, ze zm.).

³ Charakter prawny wskazanej umowy może budzić pewne kontrowersje, ponieważ umowa ta lokuje się na pograniczu prawa prywatnego i publicznego. Por. np. R. Szczepaniak, *Wybrane problemy związane z przeplataniem się cywilnoprawnej i administracyjnoprawnej metody regulacji na przykładzie przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, Studia Prawa Prywatnego 2014, nr 3-4, s. 103 i n. *De lege lata* nie ulega jednak wątpliwości, że spory wynikające z takiej umowy są rozpoznawane na drodze sądowej przez sądy powszechne (sprawy cywilne). Zob. np. wyrok SN z 6.05.2011 r. (II CSK 520/10), OSNC-ZD 2012, nr 2, poz. 34; wyrok SN z 8.03.2012 r. (V CSK 164/11), OSNC-ZD 2013, nr 3, poz. 59; wyrok SN z 7.08.2014 r. (II CSK 580/13), LEX nr 1514767; wyrok SN z 12.09.2014 r. (I CSK 628/13), LEX nr 1554252; wyrok SN z 28.01.2015 r. (I CSK 741/13), LEX nr 1656477. Por. np. K. Brysiewicz, R. Poźdźik, *Droga sądowa w sprawach związanych z dofinansowaniem projektów z funduszy strukturalnych i funduszy spójności*, Przegląd Sądowy 2011, nr 4, s. 36 i n.; K. Brysiewicz, *Dofinansowanie ze środków unijnych w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych*, Monitor Prawniczy 2014, nr 17, s. 895 i n.